

התמודדות ב"התמודדות" – אקטיביות מול פאסיביות*

רופא צביאל

בפברואר 1994, נפל דבר בתחום בריאות הנפש בישראל. בתאריך זה, קמה על רגליה "התמודדות" – עמותה למען פגועי-הנפש בישראל". מאמר הזה, מבקש להמחיש כיצד הקמתה של "התמודדות", מהווה עבור המחבר אירוע משמעותי בשתי פאות התפתחותיות: בזו האישית המוקדמת יותר, ובזו שאחרי סובלימציה הפכה לחברתית וציבורית. בתום תיאורו של האירוע האישי המוקדם סוקר המאמר את תהליך ההיווצרות של "התמודדות" בשנים האחרונות. נוסף על כך, מנסה המאמר לתאר את עיקרי פעולתה והישגיה של העמותה מיום הקמתה ועד כתיבת המאמר על פי שלבי התפתחותה השונים. הקמתה של העמותה היוותה בחירה של אלטרנטיבה אקטיבית על פני פאסיביות קברנית.

מבוא

בתשעה בפברואר 1994 נפל דבר בתחום בריאות הנפש בישראל. ביום זה קמה על רגליה רשמית, "התמודדות" – עמותה למען פגועי-הנפש בישראל".
במאמר זה אבקש להמחיש, בקיצור, כיצד הקמתה של "התמודדות", היא אירוע משמעותי הן ברמה האישית והן ברמה החברתית-ציבורית.

* אני מבקש להודות לחברי "התמודדות", אשר חרף הרגעים הקשים סבלו אותי ונשאו את פרצי כאבי הפנימי על כתפיהם המיוגעות. בין מי שנשאו אותי על גבם, מצויים גם הקרובים ביותר, הלוא הם בני משפחתי. תודה עמוקה ומעריכה לסליבה אשתי היקרה, למיכל, לאריאל, לשלומית ולהילה, ילדי, אשר יום יום ושעה שעה איפשרו את פעילותי האינטנסיבית, בכך שנטו עמי שכם אחד וכל הזמן את המשא הנורא והנפלא עד מאוד.
תודה רבה גם לאנשי משרד הבריאות, שתמכו בדברים ובמעשים לאורך כל הדרך. תודות גם ל"אנוש", שברבות הזמן הסכימו לשתף פעולה מול המטלות הכבדות. ואחרונים חביבים, המטפלים האישיים המסורים עד מאוד, אשר ליוונו לאורך הדרך החלוצית הזו.

כמורכב אנסה לסקור את תהליך ההתפתחות של "התמודדות" בשנים האחרונות, ואת עיקרי פעולתה והישגיה של העמותה על-פי שלבי התפתחותה השונים מיום הקמתה עד עצם היום הזה. אנסה גם להמחיש ולחדד את חשיבותה של עמותה כזו בנוף הישראלי בכלל, ובתחום בריאות הנפש בפרט. ולו רק מפני שלראשונה בישראל הקמנו אנו, קומץ חברים פגועי-נפש וידועי סבל, עמותה משלנו ובכך בחרנו ללא רתיעה באלטרנטיבה אקטיבית על-פני פאסיביות קבוצתית מתמשכת מצידנו. פאסיביות זו שררה, כידוע, מימים ימימה, בקרב פגועי הנפש ועתה הפכה לנחלת העבר.

1976-1991 — מיחיד לקבוצה

1976. אקטיביות אישית מול פאסיביות אישית

ב-1976 הייתי כבן עשרים, חייל בשירות סדיר. כעשרה חודשים קודם לכן עברתי משבר נפשי קשה בעל סימנים חרדתיים ודיכאוניים עמוקים. בתום אשפוז בן שלושה חודשים בבית-חולים תל-השומר, החזירוני לצה"ל (זו היתה המדיניות אז). בתחילת הקיץ של אותה שנה, אחרי מספר חודשים שבהם ניסיתי להשתלב בתפקיד חדש, החל להסתמן בקרבי שינוי באפקט לכיוון מאני, שהלך וצבר תאוצה רבה. די מהר התחלתי לעבור על חוקי הצבא (כלי לפגוע בזולת), ומצאתי את עצמי ניצב לדין בפני שופטים צבאיים, שגזרו את דיני מבלי לחשוך כלל, שלפניהם עומד אדם חולה מאוד בנפשו. באחד המשפטים נגזרו עלי עשרים ואחד ימי מחבוש ככלא צבאי, הלא הוא כלא שש המפורסם שבצפון. שם אירעה פעולת "מיתוג". המאניה התחלפה בדיכאון איום ונורא, והפסיכיאטר של הכלא קיבל אותי לשיחה. לאחר שהוכרז לו "עברי כפאצינט", הודיע לי שלמחרת אעבור לאשפוז בבית-חולים. בעקבות הודעתו התהפך הגלגל שוב, ותוך פחות מיממה חזרה המניה לשלוט בכיפה במלוא עצמתה. במצב מרומם וחולני זה הגעתי למחרת לבית-החולים "מזרע". נכנסתי למבנה המיושן של המחלקה הסגורה. הריח המיוחד והחריף היכה בי בחוזקה. אחרי זמן מה כבר רצו להלעיתני בתרופות. סירבתי בתוקף. הם לחצו. אני התעקשתי. הם הפכו בעיני למאיימים. אני איימתי חזרה בתוקפנות פיזית כלפי מי שינסה להכריחני. לבסוף, בתחבולה שמנעה מאבק פנים אל פנים, קרב אלי אחד מהם בגנבה מאחור, וחנק אותי בחוזקה. ארבעה אחים חסונים חזרו אחריו, התקרבו ולפתו אותי. עדיין התנגדתי מעט, והם היכו אותי, וגררו אותי לחדר קטן צדדי ומרוחק ממרכז המחלקה. שם ניצבה מיטת מתכת, שרגליה היו מקובעות לרצפה ורצועות

כד עבות השתלשלו מארבע קרנותיה. הייתי מזועזע לגמרי. השכיבו אותי וקשרו אותי "על ארבע", נתנו לי זריקה רצינית, ומסך שחור וגדול ירד על תודעתי. בבת אחת צללתי לממלכת השינה.

כשהתעוררתי הייתי לבוש פיז'מה כחולה גדולה בהרבה ממידתי. רגלי זורעות היו כבולות, כמו בסרט אימה דמיוני. לאחר שעיכלתי את מצבי ויצאתי מעט מהשטוש שאפף אותי, התחלתי לקרוא להם שיפתחו לי. איש לא בא. קריאותי הפכו לזעקות רמות שהפכו בהדרגה לניחירות ואחר כך צוודות ואף מחרחרות. איש לא בא. השעות נקפו. פחדתי מאוד, ששכחו לרשם ב"רפורט", שהשאירו אותי בחדר ההוא. זיעה קרה שטפה אותי לעצם המחשבה הזו. לא יכולתי להימנע מזיכרונות על שלדים כבולים בשלשלאות לקירות, שנמצאו במרתפי טירות אירופיות. פחדתי, שאמות שם כבול למיטה חסר אונים לחלוטין.

להערכת, הייתי קשור וער למעלה מחצי יממה. האור שבא מהחלון שמאחורי כבר היה מעומעם כבשעת בין ערביים. מחשבותי נדדו וחלפו בכל מחוות חיי. חזרתי לילדותי עם הורי ואחותי, לחברי ולמורי בבית-הספר, לדיכאון המזווע של השנה שחלפה, להכרה, שאני לא פחות ולא יותר: פשוט "משוגע" וזהו! רוחי ריחפה בכל עולמותי וגופי כאב. הישבן כאב מעט מהזריקה, הגב מהתנוחה, הזרועות מהרצועות המחזקות בברגים הגדולים.

אך נוצרה בעיה נוספת, הרבה יותר רצינית. ככל בשר ודם הייתי צריך להתפנות. האפשרות היחידה היתה, לעשות את צרכי על עצמי. כאשר חשבתי על אפשרות זו, התמלאתי זעם איום. כעסתי ללא גבול על כל ההיררכיה של בית-החולים: על האחים, על הרופאים ובעיקר על הנהלת בית-החולים. אך נראה, שכעסתי בעיקר על עצמי ועל חולים שכמותי, שאנו כה חסרי כוחות וכה עלובים, כי איננו מאוחדים ואיננו מאורגנים. כעסתי כעס רב וקשה מאוד. אבל בסיטואציה ההיא לא יכולתי לעשות כלום. בהיותי כבול בכל גופי, הייתי בעמדה פאסיבית לחלוטין כלפי המציאות שסביבי.

השעות הוסיפו לחלוף, והרגשתי שאני רוצה בכל מאודי להיות אקטיבי. אקטיבי כלפי בית-החולים הסובב אותי, ואקטיבי כלפי קיומי כולו, אך לא ידעתי איך. בינתיים גבר ונקב הכאב בשיפולי הבטן. הייתי במצוקה פיזית ונפשית. ופתאום, מחשבה אחת העלתה בי חיוך קטן קטן, אמיתי ובוטח. לפתע ידעתי היטב, שאוכל להחזיק את צרכי בתוך תוכי למרות הכאבים, ובכך להיות אקטיבי!

...רציתי לראות את פניהם כאשר ייכנסו לחדר ויראו שנשארת נקי, שלא עשיתי את צרכי. שבסופו של דבר, חרף התנאים המגבילים – הייתי אקטיבי. גברתי על עצמי וגם עליהם כולם. ולא ידעתי, שבאותו רגע הפכתי למישהו אחר, לאדם המתמודד באופן פעיל ואמיץ מול פני העולם, שאולי, במיוחד עבורי ועבור שכמותי, טומן בחובו מכשולים ומהמורות אין-ספור.

1991. הקמת 'קבוצה אל"ף'

חמש-עשרה שנה לאחר-מכן, בספטמבר 1991, בסיום אחת מהרצאותי בפני באי מועדון אנוש ברמת-השרון, פנה אלי בחור ושאל בחששנות: "האם תוכל לבוא לביתי ולדבר בפני קבוצה קטנה של חברים כולם חולי-נפש כמונו, שלא שמעו את הרצאתך במועדון".

מקץ כמה ימים באתי לביתו, פגשתי באנשים ודיברתי לפניהם. גם הם נפתחו בפני, וישבנו ושוחחנו בהתרגשות ובהתלהבות מרובים. מתברר, שהם ראו כי טוב, ורצו המשך במסגרת קבועה. באותם ימים עדיין לא שמענו על מסגרות, כגון, קל"ע – "קבוצה לעזרה עצמית", אך עובדה זו לא הפריעה לנו כלל, להתכנס בביתו של הבחור ולכנות את קבוצתנו: 'קבוצה אל"ף'. בפגישות נוצרה פתיחות, קרבה ואמפאטיה אדירה, ממש כימיה לא רגילה של שותפים בנשיאת הנטל הנורא. הקבוצה התחילה להתגבש. במשך הזמן התרחשו שינויים בהרכב (לדוגמה, הבחור שיוזם פרש מהקבוצה עקב מצב בריאותו), אך התחילה להיווצר רוטינה של פגישות ויחסי אנוש, הרגלים וכללים לא כתובים המוסכמים רשמית ופחות רשמית. בצד הכללים פיתחה הקבוצה התנהגויות ומנהגי רשות, כגון: תקשורת טלפונית קבועה בין כל חברי הקבוצה, חגיגת ימי הולדת, אירועים, יציאה לבילויים משותפים, מחיאות כפיים וקריאות עידוד למשתתף שזכאי להן, ועוד מנהגי רשות מסוגים שונים ומגוונים. לאחר כחצי שנה הגיע מספר המשתתפים הקבועים לעשרה, והנוכחות הממוצעת היתה יותר מתשעה בכל פגישה. באותו זמן בערך החליטה הקבוצה באורח דמוקרטי, לסגור אותה בפני חברים חדשים (עם אפשרות ליוצאים מהכלל). וכך, במשך חודשים לא מעטים התכנסנו בקשיים רבים בבתי פרטיים. פעם בלית ברירה, ערכנו שיחה קבוצתית בגן ציבורי, השוכן על חוף הים. עד אשר פנינו ל"מרכז לעזרה עצמית". אלו, פתחו בפנינו בנדיבות את שעריהם ואפשרו לנו להתכנס בצל קורתם. עד היום, מדי שבוע ביום חמישי נפגשים ממשיכי הקבוצה (במשך הזמן היתה תחלופה) לשעתיים תמימות ותומכים זה בזה. כולנו פגועי נפש, אך מתמודדים עם מצבנו.

1991–1994. מקבוצה לארגון

מקבוצה לקבוצות

'קבוצה אל"ף', שהתכנסה בקביעות, נכנסה לתלם רחב ועמוק של עבודה חברתית בעלת אפקט טיפולי ייחודי ורב משמעות. הרגשתי, שעשיתי את שלי ושעלי "לזוז

קדימה". החלטתי להעמיד תחתי מנחים. הדבר לא היה קל, אבל הצלחתי יפה – שלושה מנחים מתוך הקבוצה נכנסו לסבב של הנחיה. חיכיתי, שהעניין יתבסס ויהפוך לשגרה, ואז הודעתי, שבעוד מספר שבועות אני פורש מהקבוצה. נוצרה פאניקה קטנה. אחר-כך באה התייצבות יפה. לבסוף, פרשתי מ'קבוצה אל"ף', אספתי אנשים חדשים והקמתי קבוצה נוספת אותה כיניתי: 'קבוצה ב"ת'. כמובן, ששמרתי על קשרים הדוקים ולבביים עם חברי הטובים מ"אל"ף".

לארגן את עצמו להקים ארגון

בינתיים קיננו בי מחשבות להקים ארגון של פגועי נפש. אך נהגתי לדחות אותן ולסלקן מתודעתי. הן הפחידו אותי. עדיין ראיתי את עצמי כ"חולה נפש כרוני, אשר אינו יכול לקפוץ מעל לפופיק שלו, אחרת ישבר לרסיסים". אני מודה ומתוודה: אם הדבר היה תלוי אך ורק בי, אינני יודע, אם אפילו כיום היה קם ארגון כ"התמודדות". אך "קול המון כקול שדי", הסביבה לא פסקה לרמז, ללחוש, לדבר ואף לצעוק ולזעוק לתוך אוזני: "צביאל! למה, בעצם, אינך מקים ארגון? מה מונע בעדך?". ואני רצייתי בארגון של פגועי נפש יותר מכל. חלמתי על ארגון חזק, שיוכל לעמוד על שלו מחד, ויסייע לחבריו במצוקתם מאידך. אבל עם חרדות שמכות בחזה ובבטן קשה להתווכח.

בתוכי ידעתי, שהדינמיקה כבר בעיצומה, ודבר לא יעזור לי. עם חרדות או בלעדיות, זהו צעד שאני חייב לעצמי ולכל הפגועים ולכן אעשה אותו. אז בעצם, למה לא תיכף ומיד?!

הליכי הקמת עמותה אינם קלים, אבל לא נוראים. הרבה יותר קשה היה, לאסוף, ובייחוד להנהיג, את חברי הפגועים, לכל אחד היו הרבה רעיונות טובים והמון רצון טוב, אך המשימה לא היתה קלה.

הארגון

עם ההכרה הרשמית בעמותה שלנו מצאנו את עצמנו, קומץ של פחות מעשרה פגועים "משוגעים לדבר", במצב שבו נדרשנו, ובייחוד דרשנו מעצמנו, לבצע בו זמנית הרבה פעולות. היינו צריכים לקבוע תקנון, לנסח מטרות, לאסוף חברים, לידע את הסביבה על קיומנו ועוד כהנה וכהנה.

אחת הפעילויות הראשונות, שנתנו את דעתנו עליה, היתה ניסוח מטרות העמותה. ניסינו לקבוע מטרות, שתהיינה בעת ובעונה אחת כלליות וספציפיות, וישכנו הרבה על המדוכה עד שהתקבלה תוצאה, שסיפקה את כולנו (ראה נספח 1).

הוועד שקד על מלאכתו, ולא הפסיק לעבוד, אך לא חסרו עימותים קולניים

ולעתים אף טריקת דלתות שבעקבותיהן שינה הוועד את פניו. לא פעם היינו צריכים להתמודד עם חברי ועד, שנכנסו למצב נפשי עדין ואף קריטי. פעמים רבות היינו צריכים להיות בעת ובעונה אחת מטופלים ומטפלים כאחד.

ברם, בצד "חבלי הלידה" שהכבדו, היה גם המון סיפוק. כבר בשנתיים הראשונות זכה הארגון לפרסום רב. הצגנו את "התמודדות" פעמים רבות בטלוויזיה וברדיו, וכתבות בעיתונים סיפרו עלינו ועל קל"ע. באותה תקופה אספנו גם כ-500 חתימות של תומכים, שמהן כ-300 היו של אנשים פגועי נפש.

למרות אטימות הלב הראשונית של מוסדות מסוימים, שלא היו מוכנים לסייע לנו באמצעים כמו מקומות להתכנסות הקבוצות, הצלחנו בכל זאת, להקים עשר קבוצות לעזרה עצמית, ששימשו גרעין קשה של העמותה, ולהפעיל ללא אמצעים כספיים שני קווי טלפון פתוחים, הפועלים בקביעות.

היינו מעטים, פגועים ודחויים על-ידי החברה "הבריאה" ולא מעט גם על-ידי הממסד, אך היינו פעילים ומסורים בכל מאוּדנו. עשינו לילות כימים, ביקרנו בבת-חולים, ענינו לטלפונים בכל שעות היממה, ובשעות צרה ומצוקה תמכנו בעצמנו ובחברינו. היינו חיילים אפורים, פגועי נפש, ופעלנו בהתנדבות בשדה מערכה רחוק מהעין ומהלב.

ניהלנו אינסוף פגישות, התגברנו על אינספור מכשולים, גרוננו נחר באינסוף ויכוחים, והיו לנו גם הצלחות מסחררות בצדם של מפחי נפש קשים.

לראשונה מאז קום המדינה ייצגנו את פגועי הנפש בכנסת, בכנסים מקצועיים ובאירועים מכובדים וחשובים מסוגים שונים. כיום נראה, שכל מי שעוסק בתחום בריאות הנפש בארץ יודע מהי "התמודדות" ואת מי היא מייצגת. עדיין המלאכה מרובה. מול רשימת העשייה אני מרגיש זקן מאוד, אבל נוכח המטלות שעדיין לפנינו אני מרגיש צעיר ונכון לעשות.

ברבות הימים מצאנו, שהקושי העיקרי שלנו הוא להקים ועד מסור, חזק, אמיץ, מוכשר והעיקר מגובש. הקושי נבע ממשברים שפקדו אותנו, ופעם היתה אצלנו מחלוקת עצומה, והרבה פעמים אנשים עזבו, ואחרים באו תחתיהם. ופעם אף אני עצמי נמצאתי תקופה לא קצרה כלל במחוזות הפסיכופאתולוגיה, ושיגעתי את כולם. בקיצור, המשימה שלקחנו על עצמנו אינה פשוטה אבל אני עדיין אופטימי ועם זאת זהיר מאוד.

מעבר לקשיים שמנינו, הקושי העיקרי דלעיל קשור לבעיה הרבה יותר רחבה – חוסר יכולתם ונכונותם של פרטים רבים, המרכיבים את ציבור פגועי הנפש, להשתלב בעשייה ולתרום ל"צורכי הציבור". מצוקתם הפרטית של אנשים אלו קרובה אליהם מאוד, ומחבלת בכל ניסיון לראות את הכלל ולפעול למענו. נכון, שאי אפשר לבוא בטענות לאף אחד, אך אנו, חברי הוועד הקטן של "התמודדות", מתקשים למצוא אנשים, שגם רוצים וגם מסוגלים להטות שכם.

כבר מתחילת פעילותנו השכלנו להבין, שהצלחתה של "התמודדות" תלויה מאוד במידת פרסומה בקרב ציבור הבריאים – אנשי מקצוע, והורי הפגועים. ידענו, שכדי להישדר ולהתפתח בקצב סביר, אנו חייבים להיות כמה שיותר "על סדר היום" של הציבור, שאליו אנו נושאים עינינו. נספח 2 הוא דוגמה של דף אחד, מתוך צרור דפים שהפיצה "התמודדות" בציבור. דף זה יוכל לתת, אולי, מושג על אודות ניסיונו להסביר ולסבר את האוון והעין בדבר פעילותנו ולמשוך אלינו מתנדבים פעילים.

ברם, על הנייר הכול נראה תמיד מאורגן ומסודר להפליא, ואילו במציאות העניינים מתנהלים, במקרה הטוב, קצת אחרת ובמקרה הפחות טוב הרבה אחרת. ברגעים קשים, כאשר אני מרגיש שהכול נוחת עלי, אני מנחם את עצמי ואומר: "העיקר שאנו בתהליך שנע קדימה" ואני יודע מניסיוני, שגם בתהליכים כגון אלו מתרחשות נפילות נקודתיות לא מעטות.

יחסינו עם אחותנו הגדולה, "אנוש", היו מלכתחילה די בעייתיים. אבל לשמחתנו, אנשי "אנוש" התעלו על עצמם, ועתה הם מקבלים אותנו בזרועות פתוחות כהורים בשלים. הם פתחו בפנינו את עשרות המועדונים שלהם, ומתירים לנו להשתמש בהם לפעילויותינו. בעקבות היתר זה אנו עומדים להקים עשרות קבוצות קל"ע חדשות במועדוני אנוש בכל רחבי הארץ. אבל "אם אין קמה אין תורה", אמרו חז"ל, וכבר מתחילת פעילותה, ליוותה את "התמודדות" דילמה בסיסית וידועה: "האם לקבל סיוע כספי מהממסד או לנסות להיות עצמאיים בכל מחיר?". בתחילה חשבנו שנצליח להתמודד ללא כספים ממסדיים, אחר-כך ראינו שעדיין איננו מסוגלים לגייס את הכספים הדרושים לנו מגופים בשוק החופשי, ובאחרונה קיבלנו תמיכה לא גדולה ממשרד הבריאות.

כשניסינו לבדוק את הבעיות, שהיו בארגון שלנו, הבנו שחסר לנו תקנון יעיל ומוסכם על כולם. ידענו, שככל שהתקנון יכלול יותר הסכמות התחלתיות, יצטמצמו הנושאים האדמיניסטרטיביים השנויים במחלוקת וייטב לכולנו. ואכן, בימים אלו אנו מנסים לנסח תקנון שיהיה מותאם במיוחד ל"התמודדות".

סיכום

בתוך לבם רבים היו ספקנים מאוד, בדבר יכולתם של פגועי הנפש הישראלים לקום בשלהי המאה העשרים על רגליהם הדואכות ולהתארגן כגוף יציב, יעיל ומועיל. "התמודדות" – הוכיחה שכשמה כן היא. איש לא יוכל להכחיש שהדברים נעשו

בקוממיות, חרף הכאב הפנימי היוקד, למרות המכשולים מבית ומחוץ ועל-אף נקודות הפתיחה הנמוכות שלנו בציבור ולעתים אף בקרבנו אנו. כיום, מוטל עלינו לממש את הפוטנציאל הגלום במעשים האינטנסיביים שעשינו עד עתה, ולהרחיב את בסיס עיסוקנו לעתיד לבוא. איש אינו יודע מה צופן בחובו העתיד, אך אנחנו יכולים להתפלל ולהשתדל בכל כוחנו לעמול שלא תכבה השלהבת הדקיקה והקדושה הזו. דעו, גם בכך תלוי הדבר!

נספח 1

מטרות "התמודדות" – אגודה למען פגועי-נפש

1. להציע אוזן קשבת, לשמש כתובת, ולפעול למען פגועי-הנפש בשלבים השונים של פגיעתם.
2. לעבוד במקביל ובשיתוף פעולה הדוק עם הגופים השונים, הפועלים למען פגועי-הנפש בישראל.
3. לפעול להכרה ולקידום זכויות הפגועים בנפשם.
4. לסייע בהשמתם ובהשתלבותם של פגועי-הנפש במקומות עבודה ותעסוקה, בכל אופן שיביא לקידום בתחומים אלו.
5. לעודד את הגדלת המשאבים, העומדים לרשות הגופים השונים, הפועלים למען פגועי-הנפש.
6. לשפר את תדמיתם של פגועי-הנפש בישראל – בעיני עצמם, בעיני האוכלוסייה ובעיני אנשי המקצוע בתחום. כל זאת מתוך מטרה להשפיע לטובה על יחסם בפועל של הפגועים נפשית.
7. לפעול להגדרת זכות החולה לקבל מידע מלא וברור על מצבו.
8. לדאוג לאיסוף והפצה של ידע עדכני על אודות גישות, שינויים, וחידושים בתחומי הטיפול הרלוונטיים, כלומר, להביא ליידוע פעיל ונמרץ של הציבור ושל הפגועים, באופן שברצונם וביכולתם לקלוט באופן חיובי.
9. בכל מקרה טיפול רפואי או מקצועי יינתן על-ידי רופא או בעל מקצוע אחר, המוסמך על-פי כל דין ובהתאם לחוק.

נספח 2

הכול בקיצור על "התמודדות"

מהי "התמודדות"

"התמודדות" הוא שמה של עמותה, אשר הוקמה בפברואר 1994. את העמותה מוביל בהתנדבות ועד, שחבריו כולם פגועי-נפש. מפעולות הוועד: ניסוח מטרותיה הכלליות של העמותה, הקמת קבוצות לעזרה עצמית, פרסום שמה של העמותה בתקשורת לסוגיה ועוד. באחרונה נפתחו שני קווים פתוחים בתל-אביב ובירושלים. כיום חוסות בצל העמותה עשר קבוצות (ויש כמה בדרך): שלוש בירושלים, שש באזור המרכז, ואחת בנתניה. סניפי "אנוש" נתנו אור ירוק לבוא ולפעול בהם למען הקמת קבוצות לעזרה עצמית לפגועי-נפש.

הצורך ב"התמודדות"

"התמודדות" מבקשת לקדם כמה מטרות: לשמש "קבוצת לחץ" בקרב הציבוריות הישראלית: לדאוג לתעסוקה מוגנת, אך הוגנת לפגועי-הנפש. לספק לכל פגועי-נפש דיוור מתאים. להביא לשיקום יעיל של פגועי-הנפש בישראל. לגרום שינוי תרבותי הציבורית השלילית נגד פגועי-הנפש. להעלות את קצבות הביטוח הלאומי לאוכלוסייה זו. לשפר את המצב בבתי-החולים לחולי-הנפש. להביא לכך, שמאושפזים יוכלו לקבול בפני רשות נייטרלית.

לצערנו, יש עוד הרבה מטרות לפעול למענן, אך אין די כוחות ליצור לחץ שיביא לשינויים הנ"ל. אך "התמודדות" כשמה כן היא. היא תמשיך להתמודד על-מנת לצבור השפעה וכוח – למען ציבור פגועי-הנפש.

